

Jaarboeken van de Janusz Korczak Stichting

Jaarboek 2002 - 'Jongeren en geweld', Janusz Korczak Stichting

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Theo Cappon & Edward Skubisz

Het thema "geweld" komt op indringende wijze in verschillend perspectief aan de orde: kinderen in oorlogsgebieden, kindsoldaten, mishandeling in gewelddadige thuissituaties, geweld op de televisie, psychisch geweld, het historisch perspectief van Korczak. Diverse auteurs geven een verrassende kijk op de zin en onzin van agressie en geweld.

Jaarboek 2003 - 'Kinderen en seksualiteit; een positieve bijdrage', Janusz Korczak Stichting

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Meindert Schaap & Edward Skubisz

"Als we het hebben over rechten van kinderen, wat betekent dat dan aangaande seksualiteit en intimiteit? Hoe zorg je dat het recht op een eigen seksuele ontwikkeling zoveel mogelijk waargemaakt wordt? In hoeverre moeten we kinderen beschermen of in hoeverre maken we een eigen ontwikkeling van kinderen onmogelijk door vanuit een misschien terechte bezorgdheid voortdurend te wijzen op gevaren en misbruik? Hoe geef je aandacht aan relationele aspecten en gevoelens in een verzakelijkte en geïndividualiseerde maatschappij? En kunnen we het nog op een positieve manier over intimiteit en seksualiteit hebben met elkaar en met kinderen? Kunnen we er op een positieve, open en eerlijke manier mee omgaan, het voorleven

aan onze kinderen?

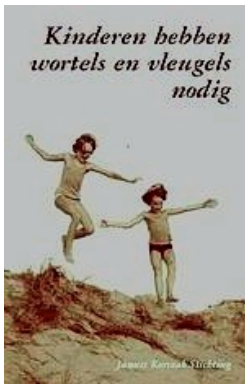
Dit boek stelt indringende pedagogische en ontwikkelingspsychologische vragen aan de orde; in het gezin en de school, alsook in zorginstellingen en de jeugdhulpverlening. Het onderwerp wordt vanuit zeer verschillende invalshoeken benaderd, waarbij de schrijvers zich mede geïnspireerd weten door de pedagogische ideeën van Janusz Korczak. Ook kinderen zelf komen in het boek uitgebreid aan het woord. Kortom: een verfrissend en positief boek voor allen die dagelijks met kinderen en jongeren omgaan.

Jaarboek 2004 - 'Kinderen hebben wortels en vleugels nodig', Janusz Korczak Stichting

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Theo Cappon & Anouk Brink

De Janusz Korczak Stichting wil met het Themajaarboek 'Kinderen hebben wortels en vleugels nodig' de aandacht vestigen op kinderen en jongeren die in de knel zitten. In de media en in publicaties worden ze maar al te vaak afgeschilderd als een probleemgroep die verantwoordelijk is voor veel overlast en jeugdcriminaliteit. Over de oorzaken achter de

problemen wordt verschillend gedacht en dat geldt uiteraard ook voor de aangedragen oplossingen en aanpak.

Janusz Korczak (1878 - 1942) zag dat elk kind een eigen geestelijke bagage met zich meedraagt en gedrag ontwikkelt dat sterk individueel bepaald is. Maar als maatschappijkritische en radicale pedagoog heeft hij zeer scherp gezien hoe een samenleving een jonge generatie kan minachten en weinig kansen biedt. In zijn kindertehuis 'Dom Sierot' te Warschau heeft hij kinderen opgenomen die geen of nauwelijks meer perspectief in hun leven hadden. Het was een plek waar iedereen werd aangesproken op zijn eigen competentie en eigen verantwoordelijkheid. Een plek met heldere afspraken en regels, maar tevens een plaats waar je als mens benaderd werd. De bijdragen in

deze bundel ademen dezelfde geest en benadering en vormen anno 2004 een bevestiging van Korczaks vooruitziende visie.

Jaarboek 2005 - 'Hebben jullie het over mij?!', Janusz Korczak Stichting

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Charlotte Visch & Ernst van der Klauw

Als je als kind langdurig ziek bent of je merkt dat je in een verkeerd lijf zit, hoe zit het dan met je rechten? Word je dan als kind serieus gehoord en geïnformeerd? Word je dan als kind of als mens benaderd?

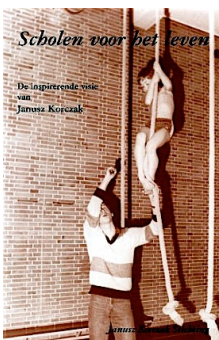
In dit boek wordt de aandacht gevestigd op het recht van het kind op eigen lijf en leven. Al te vaak wordt dit vergeten. Verschillende deskundigen komen aan het woord met een verrassende kijk op het recht op eigen lijf en leven. Elke bijdrage is aangevuld met tips voor de volwassenen en tips voor de kinderen. De kinderarts schrijver en pedagoog Janusz Korczak (1878 - 1942) heeft zich altijd ingespannen voor de rechten van het kind. Hij zag tevens dat elk kind een

belangrijke bron van informatie is als het gaat om het recht op eigen lijf en leven. Korczak beseftte ook als maatschappijkritische en radicale pedagoog hoe een samenleving de jonge generatie kan minachten en soms vergeet dat het om het kind gaat. In zijn weeshuis 'Dom Sierot' gaf hij de kinderen een plek waar je als mens benaderd werd. Hier werd niet over het kind gesproken maar met het kind. Hier was het uitgangspunt het recht van kind te zijn zoals het is, kortom ook in Korczaks had je het recht op eigen lijf en leven.

Jaarboek 2006 - 'Scholen voor het leven. De inspirerende visie van Janusz Korczak'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Joop Berding en Theo Cappon.

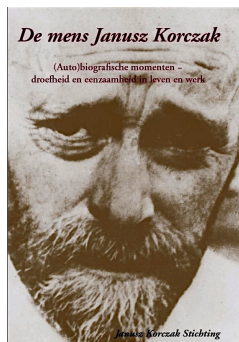
Deze bundel neemt de praktische pedagogiek van Korczak als vertrekpunt. De auteurs, onder wie Luc Stevens, Arie de Bruin, Kees Freriks, Anouk Brink, Ton Notten en Wouter Pols, kennen het onderwijs door en door. Ze hebben zich laten inspireren door Korczaks radicale visie op opvoeding en onderwijs.

Thema's die aan de orde komen zijn geestelijke en fysieke veiligheid op school, autonomie en participatie, de schade van de bureaucratisering, de verbinding tussen school en maatschappij en de persoonsgerichte opleiding tot leraar basisonderwijs.

Jaarboek 2007 - 'De mens Janusz Korczak. (Auto)biografische momenten'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: René Görtzen.

Dit boek probeert het silhouet van de mens Janusz Korczak in woorden af te beelden. Hij zelf zag de kinderjaren als de berg waarvandaan de stroom van het leven begint en zijn richting krijgt. Willen we Korczak als opvoeder, pedagoog en arts begrijpen, dan moeten we de berg op. Dan moeten we terug naar zijn kinderjaren, terug naar de puber die drie jaar lang een dagboek bijhield. Dan moet er gezocht worden naar autobiografische aantekeningen, naar zijn herinneringen en momenten van zelfreflectie. Dit Jaarboek is het resultaat van een eerste zoektocht naar het kind Henryk Goldszmit en de gecompliceerde volwassene Janusz Korczak. Dit gebeurt via zeven vertaalde teksten van Korczak

en een viertal beschouwingen over de mens die hij was en hoe dit in zijn geschriften doorwerkte. Centraal staan Korczaks gevoelens van droefheid en eenzaamheid die hem gevoelig maakten voor het lijden van de mens, in het bijzonder van het kind

Jaarboek 2008 - 'Er waren vijf kleuren. Kinderen en creativiteit'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Jan van der Born, Anouk Brink en Theo Cappon

Janusz Korczak was bij uitstek de pedagoog van de creativiteit. In zijn weeshuis zoemde het van de taal, het drama, het geschreven en gesproken woord. In dit Jaarboek van 160 pagina's, full colour, zijn artikelen over Korczaks creatieve pedagogiek opgenomen en ook praktijkbijdragen voor de dag-van-vandaag. Dit Jaarboek biedt een podium voor goede en stimulerende voorbeelden van kunstzinnige opvoeding: uit de wereld van de film, theater, dans, beeldende kunst, muziek, proza en poëzie, verhalen vertellen enz. In een tijd waarin het economisch denken de overhand lijkt te krijgen, houdt dit Jaarboek een pleidooi voor het ontdekken, waarderen en stimuleren van de creatieve talenten van kinderen.

Jaarboek 2009 - 'Geef ze de ruimte. Het belang van de psychische en fysieke ruimte voor het kind'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Anouk Brink, Charlotte Visch en Jan van der Born

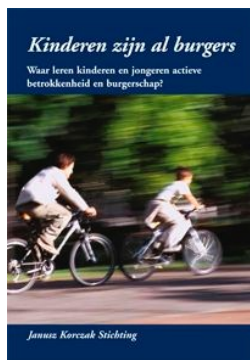
'Vertrouw op kinderen en geef ze ruimte'. Deze boodschap aan volwassenen is misschien wel de moeilijkste in de opvoeding. Korczak: "Je houdt van je kind, maar het is niet je bezit". Inderdaad, we hebben het allerbeste met onze kinderen voor, maar we willen niets aan het toeval overlaten. Ruimte geven aan kinderen betekent als volwassene, maar ook als samenleving in zijn geheel, even een stap terug doen en het "overlaten". Onze neiging om te controleren en te beheersen, hoe goed ook bedoeld, in de hand proberen te houden. Diverse auteurs buigen zich in dit jaarboek over dit dilemma en laten zien wat de

knelpunten zijn, maar bieden ook een perspectief op hoe het anders kan. Zij besteden aandacht aan de ruimte, die je een kind binnen de opvoeding laat, om een eigen weg te vinden. Aan bod komt natuurlijk ook de speelruimte en de kwaliteit daarvan voor kinderen in hun eigen omgeving.

Jaarboek 2010 - 'Kinderen zijn al burgers. Waar leren kinderen en jongeren actieve betrokkenheid en burgerschap?'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Helma Brouwers en Theo Cappon

We hechten in onze samenleving heel sterk aan actieve betrokkenheid van burgers. Maar ook aan kritische burgers die mondig voor hun ideeën opkomen en hun stem laten horen. Kortom: actieve participatie. Maar deze bereidheid om je actief in te zetten en verantwoordelijkheid te nemen komt niet uit de lucht vallen. Kinderen en jongeren moeten vanaf het begin in een omgeving opgroeien waarin ze ervaringen kunnen opdoen in actief meedoen. 'Democratie moet je niet leren, democratie moet je doen'. Dit boek neemt ons mee op een zoektocht naar de betekenis van actieve deelname van kinderen aan de gemeenschap waarin ze leven. Het gaat om begrippen als zelfstandigheid, autonomie, zelfbepaling en vrijheid. Dat sluit aan bij

het mensbeeld van de Pools- Joodse arts en pedagoog Janusz Korczak (1878-1942). In zijn weeshuis te Warschau ontwikkelde hij een vorm van zelfbestuur waar kinderen voortdurend aangesproken werden op verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en zorg voor elkaar. Een belangwekkend Jaarboek voor iedere volwassene die kinderen als gelijkwaardige medeburgers beschouwt.

Jaarboek 2011: Fokus

In dit jaar werd geen specifiek jaarboek uitgegeven.

Alle lid/donateurs ontvingen in dat jaar "Fokus", een boekje met gedichten over kinderen en onderwijs.

uitgever: Janusz Korczak Stichting i.s.m. Stichting Kind en Onderwijs

auteur: Arie de Bruin

*Als je zelf weer even kind wordt
en een weekje klein mag zijn,
als je zelf weer mag gaan spelen
lekker rennen op het plein*

*als je zelf weer in de klas zit
en je snapt die sommen niet,
en de juf stuurt jou geërgerd
met een kluitje in het riet.....*

Jaarboek 2012 - 'Het verlangen naar een betere wereld. Een hoopvol perspectief voor kinderen en opvoeders in moeilijke situaties.'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Helma Brouwers en Theo Cappon

Centraal staan kinderen en jongeren in moeilijke opvoedingssituaties. We ontmoeten kinderen in opvangcentra voor asielzoekers, straatkinderen, kinderen in de jeugdzorg en de jeugd detentie. Hoe kunnen opvoeders aan kinderen bij wie al zo veel is misgegaan een uitzicht op een beter leven bieden? Geïnspireerd door de ideeën van Korczak bieden elf hoofdstukken/auteurs hoopvolle perspectieven waarbij ze uitgaan van de kracht van kinderen en jongeren zelf. Aan het woord komen onder andere Micha de Winter, Jan Willems, Marc Dullaert. Er staan indringende beschrijvingen van het leven van kinderen in Amsterdam, asielzoekerscentra, Tanzania enz.

Jaarboek 2013 - 'Het recht van het kind te zijn zoals het is. Willen we standaardkinderen, of authenticiteit, diversiteit en originaliteit?'

Uitgever: Janusz Korczak Stichting

Redactie: Helma Brouwers

Het genoemde recht was voor Korczak een basisrecht waar andere rechten van het kind uit voortkwamen. Er zijn vele redenen om aan te nemen, dat het juist ook in deze tijd niet vanzelf spreekt dat kinderen mogen zijn zoals ze zijn: In het onderwijs persen we hen in het harnas van gestandaardiseerde toetsen; voor kinderen die 'afwijken' zoeken we krampachtig naar het juiste label; en baldadig jongensgedrag dwingen we in het braafheidsgareel, of anders stoppen we hen in het ADHD-hok. Korczak schreef: de wereld heeft kinderen nodig precies zoals ze zijn. Een samenleving die diversiteit koestert, die waardering heeft voor het rijke palet aan menselijke (on)mogelijkheden, heeft een humaner gehalte dan een samenleving die streeft naar eenvormigheid en standaardisering. Daarom hebben we het Janusz Korczak jaarboek 2013 aan dit belangrijke, en soms

weerbarstige onderwerp gewijd. Bijdragen van onder anderen Luc Stevens, Annemieke Huijsingh, Jelle Jolles, Martine Delfos en Ton Mooij, met een mix van praktijk en reflectie.

Jaarboek 2014 “Daar heb je recht op”

Uitgever: Janusz Korczak Stichting ; Redactie: Arie de Bruin, Paul Boersma

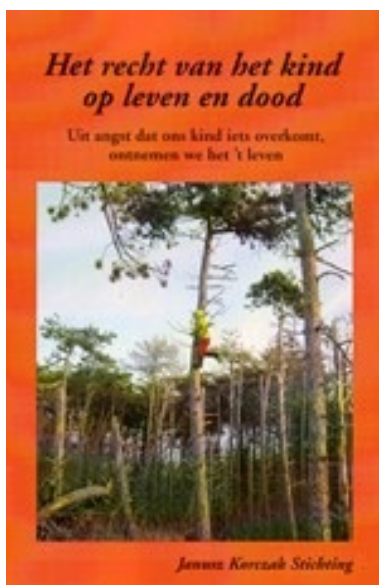

Een nieuw boekje met mooie teksten van kinderen, jongeren en volwassenen en van Janusz Korczak over de rechten van het kind. Het 25-jarig jubileum van het VN-Kinderrechtenverdrag is aanleiding geweest om met kinderen na te denken over hun rechten. Enkele leerkrachten hebben met hun klas gesproken en gewerkt over de rechten van het kind en zij hebben de kinderen verteld over Janusz Korczak. Dit leverde prachtige tekeningen, uitspraken en gedichten op die opgenomen zijn in het boekje, dat tevens een aantal citaten van

Korczak bevat en artikelen en lessuggesties om met kinderen te werken over de rechten van het kind vanuit het perspectief van Janusz Korczak.

Jaarboek 2015 : "Het recht van het kind op leven en dood"

Uit angst dat ons kind iets overkomt, ontnemen we het 't leven
isbn 9789052637235

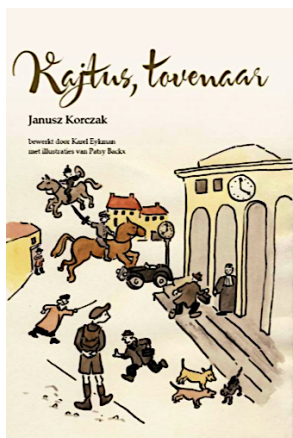

We gaan op zoek naar de mogelijke betekenis van het recht van het kind op de dood. We stuiten daarbij op twee actuele kwesties:

We leven in een risico mijdende maatschappij, waarin over beschermende opvoeders, hen de vrijheid ontnemen om zelfstandig op onderzoek uit te gaan, om in de vrije natuur te spelen, in bomen te klimmen en in slootjes te vallen. Ook kinderen kunnen zeer ernstig ziek worden en in een aantal gevallen kan ook voor hen de dood zich onafwendbaar aankondigen. Dat overlijdensproces kan met veel ongemak en soms met ondraaglijk lijden gepaard gaan. Toch is in onze euthanasiewetgeving voor terminale kinderen in de leeftijd van 1-12 jaar niet geregeld dat zij, in overleg met artsen en ouders, voor hun eigen moment van doodgaan mogen kiezen. Rond deze twee kwesties komen in dit jaarboek verschillende wetenschappers, ouders, onderzoekers en ervaringsdeskundigen aan het woord.

Jaarboek 2016: "Kajtus, tovenaar"

(J. Korczak) Levendig Uitgever ISBN 9789491740428

Kinderboek van Janusz Korczak.

Veertien verhalen over Kajtus, een ondeugende jongen die allerlei streken uithaalt. Hij kan ook toveren. Hij laat de schooldag voorbij vliegen en hij tovert een dubbelganger, zodat hij zelf op avontuur kan. Vanaf ca. 10 jaar.

Jaarboek 2017 : “Kinderen hebben iets te zeggen”
redactie: Helma Brouwers, Arie de Bruin, Theo Cappon
uitg. SWP, ISBN 9789088507595

In dit boek laten verschillende auteurs zien hoeveel ogenschijnlijk volwassen kwesties inderdaad eveneens kinderen aangaan: echtscheiding; een ouder die in de gevangenis belandt; de school die niet kan boeien; het oplossen van onderlinge conflicten; het vinden van toekomstgerichte oplossingen voor problemen als luchtvervuiling of klimaatverandering. In al dit soort kwesties hebben kinderen het recht gehoord te worden. De auteurs in dit boek laten vanuit verschillende invalshoeken zien hoe we kinderen een stem kunnen geven en hoe belangrijk hun inbreng kan zijn.

Jaarboek 2018 : “Vergeet het kind niet, als je de wereld wil verbeteren”

auteur: Arie de Bruin

Uitg. Levendig Uitgever, ISBN: 9789491740596

Dertig gedichten en columns zijn in deze bundel opgenomen geïnspireerd op het gedachtegoed van Janusz Korczak (1878-1942). De gedichten en gedachten leveren herkenning op bij iedereen die betrokken is bij de opvoeding, zoals leraren, ouders en kinderen. Ze zijn uit het leven gegrepen.

Janusz Korczak leert ons idealen te hebben en die waar te maken, echt te luisteren naar kinderen, vertrouwen te hebben in hun eigen mogelijkheden, die niet altijd stroken met wat de school eist en kinderen een stem te geven.

Jaarboek 2019: “Moeten we dan alles goedvinden?”

Redactie: Arie de Bruin (eindredactie), Paul Boersma, Maartje Bos, Olga Middendorp en Anouk Brink

Uitg. SWP, ISBN: 97890 88509 377

Hoeveel vrijheid geef je een kind om zijn eigen weg te gaan? Hoeveel beperkingen leg je hem op, welke grenzen zijn er, hoe leer je hem of haar de nodige zelfdiscipline? Deze dilemma's, waar iedere opvoeder mee te maken heeft, zijn niet nieuw. 'Moeten we dan alles goedvinden?' is een uitspraak van Janusz Korczak (1878 – 1942), grondlegger van de rechten van het kind.

Verschillende auteurs beschrijven in dit jaarboek van de Janusz Korczak Stichting hoe zij met deze dilemma's omgaan: thuis, in het onderwijs, bij de sportclub of in de jeugdzorg.

Naast praktijkverhalen wordt door enkele auteurs ook een grondige pedagogische analyse gemaakt.

Vanzelfsprekend komen kinderen aan het woord met hun mening en hun vragen. Een prachtig verhaal van een bekende kinderboekenschrijver zorgt ervoor dat zowel kinderen als volwassenen dit boek (samen) kunnen lezen.

Jaarboek 2020: Kaartenboekje: bestaande uit 15 ansichtkaarten met uitspraken van Korczak. Een aantal kaarten is getekend door Len Munnik (winnaar van de Inktspotprijs 2020); de overige kaarten bevatten foto's (m.n. van het Nash Dom kamp).

Jaarboek 2021: Wie zelf niet speelt, begrijpt er niets van
Redactie: Anouk Brink, Els v.d. Luit; uitgever Levendig Uitgever
ISBN : 9789083140728

Dit boek staat vol ideeën en inspiratie om samen, kinderen én volwassenen, allerlei activiteiten te ondernemen.

In het weeshuis Dom Sierot organiseerde de bekende pedagoog Janusz Korczak (1878–1942) regelmatig creatieve activiteiten en voorstellingen. Enerzijds om de kinderen letterlijk een stem te geven, maar anderzijds ook om hen kennis te laten maken met een blijde en hoopvolle kant van het leven. Er werd toneel gespeeld, muziek

gemaakt, voorgelezen en er werden verhalen verteld. Korczak vond de dag van vandaag voor kinderen essentieel. Kinderen hebben behoefte aan, zelfs recht op, plezier maken en kennis maken met de cultuur. Vaak staat het leven van kinderen in het teken van morgen en ligt de focus van hun ontwikkeling op het schoolse leren. Terwijl juist samen dingen doen en ontdekken kleur aan het leven NU geeft. Dit boek staat vol ideeën en inspiratie om samen, kinderen én volwassenen, allerlei activiteiten te ondernemen. Auteurs vanuit verschillende disciplines: kunst, natuur, techniek, dans, circus, muziek en spel geven voorbeelden en tips om direct aan de slag te gaan op een manier waarbij elk kind tot zijn recht kan komen. “Wie zelf niet speelt, begrijpt er niets van!” Janusz Korczak

Jaarboek 2022: Wie moet er passen?

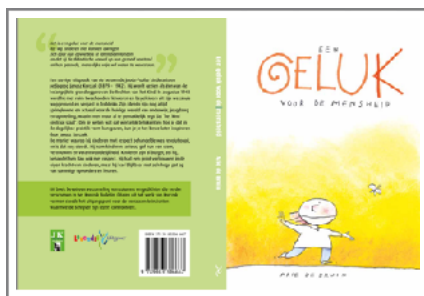
Auteurs: Arie de Bruin, Edith de Bruin
ISBN 9789085602095

Wat de verwezenlijking van ‘passend onderwijs’ misschien wel het meest in de weg staat, is het ontbreken van een goed beeld van waar we mee te maken hebben: de leerling en de leraar als levende mensen, als subjecten, met ieder zijn eigen intenties en ervaringen die niet zomaar te modelleren zijn met methoden en procedures. Het zijn de mensen die het doen, hoe zij denken en wat zij voor elkaar mogelijk maken.

Arie en Edith de Bruin laten zich leiden door de ideeën van Janusz Korczak, grondlegger van de rechten van het kind. Zij laten de lezer op verrassende wijze kijken naar kinderen die soms niet in het systeem van ons regulier onderwijs passen, maar daar toch een plek

verdiene om tot hun recht te kunnen komen. Met deze blik van Korczak kijken de schrijvers naar de verlegenheid die 'passend onderwijs' in ons land nog steeds kent en laten zien dat dat niet hoeft. Het kan anders door anders te kijken en te luisteren naar je leerlingen.

Met de vele, mooie voorbeelden uit de dagelijkse onderwijspraktijk houden de auteurs op een innemende wijze de lezer een spiegel voor met de vraag om anders te kijken en te luisteren. Dit met een grote kans dat je een ander kind ziet.

Jaarboek 2023: Een geluk voor de mensheid

auteur: Arie de Bruin

ISBN 97890 83306 667

Een verzameling van columns en gedichten die eerder verschenen in het Korczak Bulletin. Citaten uit het werk van Korczak vormen steeds het uitgangspunt voor de verrassende inzichten waarmee de schrijver zijn lezers confronteert.

Lid/donateurs ontvangen jaarlijks gratis ons nieuwste jaarboek!

Jaarboeken zijn te verkrijgen via info@korczak.nl.

Oude Jaarboeken van voor 2015 worden voor € 2,— verkocht (voor zover nog leverbaar).

De overige prijzen variëren van € 10,— tot € 21,90